

Training docentvaardigheden - De kunst van het vragen stellen

27 juni of 4 september of 22 november 2018, 9.30 - 16.15 uur

Achtergrond

Deze dag over 'de kunst van het vragen stellen' gaat over het stellen van 'goede vragen'. Dat zijn vragen die werken in het coachende gesprek, maar ook bij intercollegiale consultatie of intervisie. De kwaliteit van een vraag wordt niet bepaald door de bedoeling van de vraagsteller, maar door het effect dat de vraag heeft op de ontvanger. Voor een coach - maar niet alleen voor de coach - is het van grote waarde dat hij in staat is bij de ander waar te nemen wat het effect is van zijn vraag, en deze zo nodig kan herformuleren. Het is een belangrijke vaardigheid om goede (activerende, verdiepende, verhelderende) vragen te kunnen stellen.

Tijdens deze dag besteden we aandacht aan coachende gespreksvoering in een-op-een contacten, maar ook aan groepsgewijze begeleiding bij intervisie en intercollegiale toetsing. Op een interactieve wijze zullen theorie, methodische tips, oefeningen en feedback elkaar afwisselen.

Docenten

Bart Dollekens is bedrijfsarts en instituutsopleider bij de SGBO.

Rozemarijn van der Gulden is psycholoog en trainer bij Miraculum en het Radboudumc.

Vincent van Reusel is management consultant en trainer bij NEXTprofessional.nl.

Resultaat

- Je bent je bewust van je rol als collegiaal coach/mentor; en je weet hoe je de daarbij horende kwaliteiten kunt inzetten.
- Je hebt feedback gekregen op je vaardigheden om 'goede vragen' te stellen in je gesprekken als coach/mentor.
- Je maakt kennis en oefent met de leer methode 'Helpende vragen' die toepasbaar is in het kader van het begeleiden van intervisie en intercollegiale toetsing.

Inhoud en opzet

In de ochtend staan we stil bij de coach/mentorrol vanuit de theorie van John Heron (UK) over faciliterende stijlen. We onderzoeken hoe we formele en informele gesprekken met collega's kunnen voeren en we beschouwen onze voorkeursstijl en de effectiviteit daarvan. We oefenen met de 'kunst van het vragen stellen' aan de hand van eigen vraagstukken die te maken hebben met de coach / mentorrol. We spitsen dit toe op het begeleiden van jonge collega's.

In de middag oefenen we met de methode 'Helpende vragen' die is bedoeld voor intervisie of ICT-bijeenkomsten. In ICT gaat veel tijd verloren aan 'nieuwsgierigheidsvragen' zoals 'hoe groot is het bedrijf?' of 'hoe lang duurt dit al?' Vragen die de casus-inbrenger niet helpen omdat hij het antwoord al kent. 'Helpende vragen' dragen wel bij aan een oplossing doordat ze de casus-inbrenger aan het denken zetten. Met deze methode neemt de kwaliteit van de vragen sterk toe. Daarmee wint ICT of intervisie flink aan waarde.

Aanvullende informatie voor AbSg

Programmaopzet

Dit programma is deels gericht op het gebruik van 'goede vragen' tijdens coachende gesprekken met een aios, deels op het stellen van helpende vragen tijdens groepsbijeenkomsten met aios of intervisie / ICT met collega's. Bij het laatste denken we ook aan intervisie met praktijkleiders onderling over hun vraagstukken rond het praktijkleiderschap. Uiteraard kunnen de verworven vaardigheden ook op andere momenten worden benut.

De rode draad tijdens deze dag is dat het er om gaat de juiste vragen te stellen. Zowel in de ochtend als de middag is er een introductieblok en een oefenblok. De introducties worden verzorgd door Vincent van Reusel. Tijdens de oefenrondes springen ook de andere docenten bij om de methodiek correct toe te passen en de vaart erin te houden.

Programma

09.00 uur *koffie of thee*

09.30 uur *eerste onderwijsblok (introductie faciliterend coachen)*

De ochtend begint met een korte kennismaking. Ieder wordt gevraagd een of twee 'goede vragen' te bedenken waarmee hun buurman of buurvrouw zich kort kan introduceren. Zo zitten we in het eerste rondje al meteen in het thema.

Daarna volgt een interactieve presentatie over inzichten en uitgangspunten van John Heron wat betreft coaching. Wat zijn vragen waarmee je de ander uitdaagt? En hoe herken je dat je de ander op een constructieve manier prikkelt en aan het denken zet? Wat is hierbij jouw voorkeursstijl? De stof wordt gepresenteerd aan de hand van herkenbare voorbeelden. Er is steeds ruimte voor vragen en reflectie.

10.45 uur *koffie of thee*

11.00 uur *tweede onderwijsblok (oefenen)*

In dit tweede blok is er ruimte om met de aangereikte methodiek te oefenen. Dit gebeurt onder supervisie van Rozemarijn, Bart en Vincent. Zo is aanvullende instructie en directe feedback mogelijk.

Tijdens de plenaire nabespreking na afloop is er ruimte voor vragen als: Hoe pakte dit uit? Is deze aanpak bruikbaar in de rol van mentor of opleider?

12.30 uur *lunch*

13.30 uur *derde onderwijsblok (vermijden van dwaallichtjes)*

We pakken de draad weer op met een interactieve presentatie over het werken met 'Helpende vragen', een methode die specifiek is bedoeld voor intervisie of ICT-besprekingen. Tijdens de presentatie is er aandacht voor de overeenkomsten en verschillen met de methodiek die in de ochtend is behandeld. Ook gaat het om de overeenkomsten en verschillen tussen een-op-een begeleiden en het werken met een groep. Ter illustratie is er al een eerste oefening in de plenaire kring.

Er is opnieuw veel ruimte voor vragen en reflectie.

Aan het eind van dit blok wordt geïnformeerd naar casuïstiek in de sfeer van coaching of het praktijkleiderschap die besproken kan worden in het vierde blok.

Aan de hand van deze casus wordt de groep in gedeeld in drie subgroepen.

14.45 uur *koffie of thee*

15.00 uur *vierde onderwijsblok (oefenen)*

In het laatste blok worden per subgroep een of twee eigen casus besproken volgens de methodiek van Helpende vragen. De drie docenten vervullen hierbij de rol van gespreksleider om te garanderen dat de methodiek juist wordt toegepast.

In de afronding van dit blok wordt terug geblikt op de stijl van werken en is er ruimte voor vragen over de gehanteerde methodiek. Er is hierbij aandacht voor de vraag waarop vooral te letten wanneer de deelnemers zelf op deze manier willen werken met hun ICT-groep of in een andere context.

16.00 uur *Afronding en evaluatie*

We kijken kort terug op wat deze dag ons heeft gebracht. Wat nemen de deelnemers als individuele leerervaring mee naar huis?

16.15 uur *Afsluiting*

Accreditatie

Gelet op de effectieve onderwijstijd tijdens deze dag wordt accreditatie aangevraagd voor 5 uur contactonderwijs.